

ABSTRAKT: VÝSLEDKY EVALUAČNÍ PŘÍPADOVÉ STUDIE

Oblast podpory OP LZZ: 3.3 Podpora sociální integrace a sociálních služeb PROJEKT: PRACOVNÍ INTEGRACE SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH NA JAVORNICKU

Příjemce: o. s. Ester
Výše dotace: 4 597 374,- Kč

Místo: Javorník
Termín realizace: 1. 4. 2013 – 31. 3. 2015

CÍL PROJEKTU

Cílem projektu bylo posílení pracovní integrace 40 osob sociálně vyloučených, nebo sociálním vyloučením ohrožených, v regionu Javornicka. Cílovou skupinu tvořili obyvatelé z řad Romů a osoby rumunské národnosti.

V regionu Jesenicka (včetně mikroregionu Javornicko) je dlouhodobě neuspokojivá situace v sociální oblasti i v oblasti zaměstnanosti a trhu práce. Nezaměstnanost v okrese Jeseník patří k nejvyšším v ČR, přičemž v některých obcích na Javornicku přesahuje hranici až 30%, kdy velká část obyvatel těchto obcí je ohrožena sociálním vyloučením. Velkou část nezaměstnaných na Javornicku tvoří právě etnické menšiny, zejména Romové a v menší míře i osoby rumunské národnosti, u nichž dochází v důsledku dlouhodobé nezaměstnanosti ke kumulování dalších problémů, jako je sociální izolace, nevhodné (či žádné) vzdělání, rezignace na změnu životní situace, hmotná nouze často umocněná zadlužením, sociálně patologické jevy apod.

CO SE V PROJEKTU ODEHRÁLO?

Díky podpoře byly realizovány aktivity, které přispěly k pozitivnímu posunu v procesu sociálního začleňování obyvatel Javornicka.

Po vstupu do projektu absolvovali všichni účastníci motivační modul, který probíhal v délce 5 dní po 8 hodin denně. Po absolvování motivačního modulu byla psychologem provedena přibližně u dvou třetin účastníků pracovní diagnostika, na jejímž základě byly vytvořeny individuální plány. Účastníci také často využívali poradenství psychologa. Významnou aktivitou projektu bylo poskytování rekvalifikačních a certifikovaných vzdělávacích kurzů, které zajišťovala organizace příjemce. Byly nabízeny:

- rekvalifikační kurzy (RK) - zaměřené na zvládnutí kompletního řemesla či oboru (obor Zedník či Údržba zeleně)
- certifikované odborné kvalifikační kurzy - mají nižší úroveň, jsou zaměřené jen na dílčí činnost, převažuje praktická výuka (samostatné kurzy jako Rukodělná řemesla, Domovnictví, Práce s křovinořezem a travními sekačkami, Práce s motorovou pilou, nebo jako dílčí části RK).

V rámci projektu byla vytvořena nová pracovní místa pro 12 účastníků s příspěvkem na mzdové náklady po dobu 12 měsíců, dalším bylo zprostředkováno zaměstnání na volných místech.

CO PROJEKT PŘINESL LIDEM?

Zvýšení profesní kvalifikace; získání a udržení zaměstnání na otevřeném trhu práce

V úvodních aktivitách projektu byla posílena motivace osob z CS ke hledání zaměstnání či ke zvýšení své odborné kvalifikace. Zvýšily se jejich znalosti v oblasti pracovně právní legislativy, v oblasti nakládání s penězi, ale také v oblasti sociálně právní. Zvýšil se jejich rozhled v možnostech uplatnění na trhu práce a posílili také své komunikační dovednosti.

Konzultace s psychologem pomohly vyřešit či zahájit řešení některých problémů CS bránících jim v integraci na trh práce, jako jsou dluhové problémy, rodinné i osobní záležitosti, často také problémy s chováním dětí.

Celkem 48 účastníků úspěšně absolvovalo certifikovaný vzdělávací kurz, který opravňuje k výkonu dílčí části dané profese. Oproti původním očekáváním příjemce však ani jeden z účastníků úspěšně neabsolvoval rekvalifikační kurz (realizován RK v oboru Zedník). Důvodem byla příliš velká náročnost vzhledem ke schopnostem

osob z CS, především v oblasti teoretických (zejména matematických) znalostí.

- ✓ Nejvíce účastníků (celkem 24) získalo odbornost v oborech Pomocné zednické práce a Zedník - betonář, dále 16 účastníků v oborech Údržba zeleně, sadovnictví a zahradnictví (někteří včetně kvalifikace pro práci s křovinořezem a travními sekačkami) a Lesní práce a údržba parků.
- ✓ Získání nové, i když dílčí, kvalifikace, zlepšilo výchozí pozici osob z CS na trhu práce. Nicméně uplatnitelnost v těchto oborech je v regionu především v rámci sezónních prací.

Získané dovednosti účastníci mohou využít alespoň při vykonávání veřejně prospěšných prací. Dle slov vedoucího projektu „starostové vidí, že už s tím křovinořezem nebo sekačkou umí zacházet“, a spíše je tak na VPP přijmou.

Celkem 24 osobám z cílové skupiny bylo zprostředkováno zaměstnání. Z toho 12 osob bylo zaměstnáno na nově vytvořených pracovních místech, a to 9 v organizaci příjemce (pracovní pozice údržba zeleně a budov a pracovník technické podpory) a 3 u externího zaměstnavatele (údržbář zeleně, zedník).

Dalším 12 osobám bylo zprostředkováno zaměstnání na otevřeném trhu práce, kde se uplatnily např. v zemědělství, na pozici svářeče či jako sanitář. Polovina osob si získané zaměstnání udržela i po skončení projektu.

- ✓ Pro část osob znamenalo zaměstnání zvýšení příjmů v rodině, především pokud zaměstnání získali alespoň dva členové rodiny.
- ✓ V několika případech přispělo ke stabilizaci rodinné situace v podobě možnosti zajištění vlastního bydlení.

Příkladem životní změny, kterou některým sociálně vyloučeným osobám přinesla účast v projektu, může být situace pana Romana. Prvním krokem byla změna jeho postoje k práci: „Kdysi si pamatuju, že jsem se vyhýbal práci. Říkal jsem si, proč bych měl dělat, když беру podporu. Jednoho dne mě vzali sem, ale nechtěl jsem. Byla to taková doba, že jsem chtěl žít - hudba, holky a tak. Jenomže pak si mě vzal jeden mistr k sobě, a to mě začalo bavit. Motivoval mě, vysvětloval mi, co mi to dá do života, a to mě nakoplo.“ Díky absolvování kvalifikačního kurzu v oboru Domovník získal v rámci projektu zaměstnání v o. s. Ester, které si udržel dosud. Díky práci se jednoznačně cítí více začleněn do společnosti: „Já to vidím sám na sobě, mě to posiluje. Je perfektní, když se mě někdo zeptá, jestli dělám a já řeknu, že dělám a dlouho. Už se ti lidi dívají jinak. I díky tomu, že jsem tu dlouho vydržel.“

Pro velkou část osob z CS znamená určitou prestiž mít práci a nebýt vedený v evidenci ÚP. Zaměstnaní účastníci jsou hrdí na tento získaný společenský status.

PŘEKÁŽKY

- ❖ Hrozba nenaplnění monitorovacího indikátoru Počet nově vytvořených pracovních míst - vymezení indikátoru jako počtu pracovních míst (plných úvazků), jež ale musí představovat čisté přírůstky pracovních míst v organizaci oproti průměru za posledních 12 měsíců, bylo problémem v situaci, kdy v rámci organizace došlo k náhlému snížení počtu zaměstnanců.
- ❖ Vyloučení jednoho z předjednaných zaměstnavatelů z podpory de minimis - z důvodu činnosti v oblasti zemědělské prvovýroby. Řešením bylo vytvoření pracovních míst v organizaci příjemce.
- ❖ Příliš široká nabídka rekvalifikačních a kvalifikačních kurzů - v případě neotevření kurzu v daném běhu z důvodu přihlášení malého počtu účastníků bylo velmi obtížné motivovat účastníky k nástupu do daného kurzu v další fázi projektu.